

Az Aranyoroszlán és a Kecsketrofik

Szeged állandó városképi megújítása több régi elavult épületet ítélt lebontásra. Mostanában vágták a csakányt az Oskola és Tömörkény utca sarkán álló ódon házba, amelynek nincs ugyan művészi vagy hangulati értéke, de múltja annál színesebb: öreg szegediekben emlékeket idéz föl, amelyeknek a szegedi fiatalság várostudatába, szülőföldszeretetébe is bele kell épülniük.

A sarki ház Az Aranyoroszlán a múlt század elején Götz János nagyfűszer, az alacsony házának épült. Érthető tehát, hogy a sarkán hajóorr látható. A negyvenes években idekötölt-

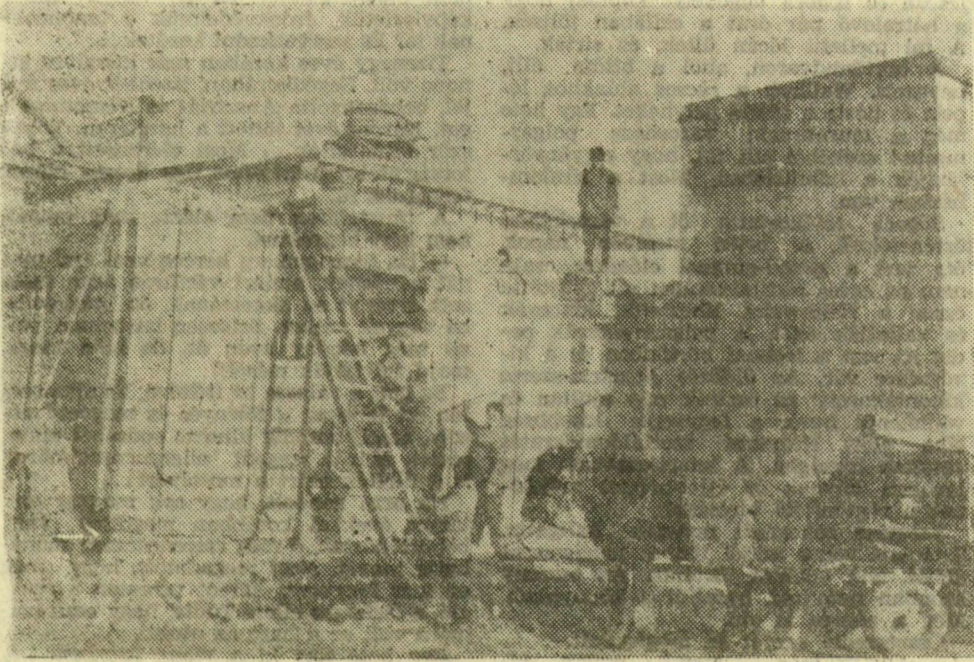
tőfinek, mert annak tartották az eláult fiatallembert.

A Sasfiók Szegeden Löw Immanuel visszaemlékezéseiből személyesen tudjuk, hogy a hatvanas évek derekán idejárt Kálló Antal bécsiületes gombkötőmester kosztiós diákja, Petőfi Zoltánka is délutánonként gondozta. A piarista atyák kissé többet elnéztek neki, mint más halandó emberfiának. Ilyenkor, erre sétáltak a serdülő lányok, fiatal diákok, hogy megbámulják a — Juhász Gyula szavaival élve — magyar Sasfiókot.

Mikszáth Kálmán az árvíz előtti esztendőben, 1878-ban került Szegedre, és egyszerre az Aranyoroszlán törzsven-

trafik gazdája. Mihályffy László, eredetileg szabómeister volt. Megfordult ebben a boltban toronyalj, uraktól vizenjárókig és kétkézi munkásokig jóformán mindenki. A keeske mindig tudott újsággal, hírral, pletykával szolgálni vevőinek, akik szintén vendégszámában mentek.

A Szegedi Napló közölte a századeleji vasárnapi élelcap mellékletének, a Hűvelly Matyinak egyik állandó alakja volt a boltja ajtáinak, aki a Kecsketrofik róvatban mondotta el a városi közígazgatás világról, cselszöveveiről, gyarlóságairól a maga szókimondó véleményét. Beleszólt, szegedi tájsszóval beleköttyült mindenbe. Alakját egyébként rokona,

Képünkön: Bontják a sarki házat. A nyíl hegyénél a híres hajóorr

zött a Szegedi Kaszinó és Stróbl József, a Tömörkény István nagypapa a házát megvette, és megnyitotta benne az Aranyoroszlán kávéházat, amely egészen a nagyvízig Szeged értelmiségi társadalmának találkozóhelye volt.

„Az öreg sarki háznak — emlékezik vissza Tömörkény István — akkor kezdődtek a nagy napjai, amikor az országgyűlés negyvenkilencben Debrecenből ide lejött. A sok képviselő nem talált magának helyet a városban, ahol a délebedet megehetné. Nem voltak arra alkalmas vendéglők, ennél fogva ide szorultak mind az Aranyoroszlánba, de itt sem férhettek. Nem volt annyi hely, amennyi kellett volna, mert hiszen a régi törzsköcs vendégeket sem lehetett kituszkolni. Azonfelül pedig akkora konyha talán nincs is a világon, ahol annyi személynek egyszerre főzni lehetne. Abban a világban csak utas ember evett vendéglátásban, más nemigen. Így a képviselők sem juthattak az Oroszlánban egyszerre ebédhez, hanem három szakaszra osztva táplálkoztak...”

„Forgalmas, zajos világ volt — folytatta Tömörkény — akkor a sarki házban, amikről annak idején az öregek sokat tudtak regélni. Némely részük elfelejtődött, más részük pedig inkább csak rege. Így például, hogy az ebédelő képviselők társaságában összeesett és eláult egyszer egy fiatal, kihajtott ingelejű, sudár férfi. Nagy jedség és aggodalom történt a képviselők között. Az eszméletlen fiatal férfit sietve vitték ki a teremből a levegőre, azután az udvari lakás egyik szobájába, amely most is megvan. Ott a dívánra fektették, ahol csakhamar magához tért és vizet kért. Vízet, vizet! — kiáltották a körülötte levők az udvarra, s édesanyám, mint tíz-tizenkét éves lányka sietve vitte a két pohár vizet. Gyakran mesélte nekünk, gyerekeknek ezt a jelenetet, mert öreg korában is boldogsággal és büszkeséggel tartotta, hogy ő valaha, egyszer életében egy pohár vizet vihett Pe-

débe. Tárca is, írt róla. Elete végén meghatottan gondolt Szegedre, emléget az Aranyoroszlánra is: „A nap húszonnyolc órából áll. En a délutáni és esti lefekvésnél egy fél óra múlva rendszeren már Szegeden vagyok, megint régi barátaim között ülök az Oroszlán előtt... és hol ide hozom át szülőföldemet, Nógrádot, hol oda viszem át Szegedet a nógrádi mezőkre és a kettő összeforr egy darabbá, egy szülőföldre, hogy semmimsem bírja azt eltorzíni kétfelé.”

Az árvíz után Stróbl József kávéházát Belvárosi Kávéház néven a Klauzál téren, Vedres István házában helyén épült új házban nyitotta meg, és ezzel a pátriárkális egyszerűségű Aranyoroszlán régi szép napjai ködbe foszlanak.

A Kecsketrofik szavall A század végén ebben a házban nyílik meg az öregektől maig emlegetett Kecsketrofik. Nevét a cégtáblája után kapta, amely a két hátulsó lábán ágaskodó szivarozó kecskét ábrázolt. Sokat nyomoztunk utána, hogy rábuknánk, de hiába. Sajnos, 1920-tól, amikor kocsmá nyílt a helyen, sem a műzeumnak, sem másnak nem jutott eszébe az utókor számára való megmentése. Egy-árva fénykép maradt csak róla.

A Kecsketrofik elnevezés egyébként tréfas öngúny születt. Ismeretes, hogy a szobok kecske csipkelődő névvel is szokták illetni. Nos, a

Jégfolyosó a Dunán

A magyar folyókák és tavak változatlanul szilárd a jégpáncél. A Duna az egyedüli, amely az újabb hideghullám ellenére is mozgatja, csúsztatja terhét. A Felső-Dunán szombatra összehúzódott a jégmező és csaknem 30 kilométer hosszú szakaszon szabadította fel a folyó vizűkrét. A szentendrei-sziget partján azonban továbbra is fogya tartják ezt a majdnem 100 kilométeres felső-dunai jégtakarót. Budapesttől Dunajárárosig szóróvatosan zajlik a folyó, s az alsó szakaszon torlódotlan áll a jég. Ezért Dunaföldvár környékén változatlan erővel robbantja a torlaszokat a magyar havoncsé. Baja, Mohács és a jugoszláviai Apatin környékén pedig teljes erővel dolgoznak a jégtörőhajók. Ezen a magyar és jugoszláv szakaszon eddig csaknem 90 kilométer hosszú, 10–30 méter széles folvosót vágtak a jégen, hogy előkészítsék a zajlás útjait.

Tömörkény István mintázza meg.

Emlégettük, hogy még a régi vizenjárók szegedi ház-cimerét őrzi az épület sarkán látható, kőből faragott hajóorr, amelynek megmentése, közelben történő illendő felállítására felől nincs kétségünk.

Bálint Sándor

Kötelező a kalászosok és a kukorica gyomtalanítása

A földművelésügyi miniszter rendeletével az őszi búza és az őszi árpa, valamint a tavaszi búza és a tavaszi árpa vetésterületén kötelezővé tette a vegyszeres gyomirtást minden olyan esetben, amikor gyomosodás tapasztalható. Ha gyomirtás más módon nem biztosítható, a rendelet értelmében a kukorica vetésterületén is kötelező a vegyszeres gyomirtás alkalmazása. A gyomirtás végrehajtásával és megszervezésével a rendelet a járási tanácsokat, illetve az állami gazdaságok termelési igazgatóit bízta meg. Ugyanakkor a megyei növényvédő állomásnak is kötelezővé teszi, hogy rendszeresen ellenőrizze a gyomfertőzöttséget, s működjenek közre a gyomirtás megszervezésében. Kimondja a rendelet, hogy amennyiben a gyomirtás a termelő hibájából nem történt meg — s amennyiben a növényállomány fejlettsége a szakszerű kezelést még lehetővé teszi — a termelő terhére végrehajtandó közérdekű védekezést kell elrendelni.

A rendelettel kapcsolatban az AGROTRÖSZT illetékes munkatársai közölték, hogy a gabonák gyomtalanításához használt Dikonirtból 1800 tonna, tehát 1,8 millió hold gyomtalanításához elegendő vegyszer áll rendelkezésre. A kukorica vegyszeres gyomirtását — a rendelkezésre álló 1300 tonna Hungazinnal — 400 000 holdon tudják biztosítani. (MTI)

A nappali felmelegedés fokozódik

A Meteorológiai Intézet központi előrejelző osztálya közölte: a vasárnapra virradó éjszaka a délnyugati vidékeken előreláthatólag már csak 0 fokig, vagy valamivel ez alá süllyed a hőmérséklet, északkeleten azonban még mindig lesznek 15 fok körüli kemény fagyok is. Napközben növekszik a felhőzet, délnyugaton, nyugaton újabb havazás, havas eső kezdődik, amely később valószínűleg más vidékekre is átterjed. A vasárnapi maximumok országosan a fagyponthoz közel alakulnak ki. (MTI)

Ötvenhét forint egy munkaegység a röszei Petőfi Tsz-ben

KOMÓCSIN ZOLTÁN ÉS GYŐRI IMRE A TSZ ZÁRSZÁMADÁSÁN

Negyedik zárszámadó közgyűlést tartotta, s egyúttal fennállásának negyedik évfordulóját ünnepelte szombaton Röszeken a Petőfi Termelőszövetkezet gazdaközössége. A közgyűlésre és az ezt követő ünnepi találkozóra óriás terem alakították a szövetkezet új gabonatarházát. Az ünnepi közgyűlésen és a családi összejövetelen megjelent Komócsin Zoltán Győri Imre elvtárs, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának elnöke, a Járási pártbizottság első titkára, valamint a szegedi járási pártbizottság és tanács több képviselője.

Kisistók Szilveszter, a termelőszövetkezet elnöke egy eredményekben gazdag munkásságát dicsőítette az adott számot. Szemléletesen mutatta be, hogy a közösség fennállásának negyedik esztendeje alatt miként nőtt a gazdák személyes jövedelme, a mind jobban, lelkiismeretesebben végzett közös munkájukért és átadta nekik Kádár János elvtárs személyes üdvözlését is.

ka révén. 1960-ban még csak 22 forint 76 fillért ért egy munkaegység, 1961-ben 31 forint 86 fillért, 1962-ben már 43 forint 06 fillért, most pedig

minden egyes munkaegységre 57 forint 33 fillér jut. Az eltelt négy esztendő alatt a semmiről 4 millió 831 ezer forintra nőtt a gazdaság tehermentes tiszta vagyona, s jelenleg

az egy tagra jutó átlagos személyi jövedelem keretében 16 ezer forint. Megelégedéssel hallhattuk többek között a hatvanesztendő Csurgó István nevét, aki

548 munkaegységére 31 416 forintot kapott a közszőlől. Fekete János sertésenyésztő évi jövedelme pedig 44 029 forintra emelkedett.

Szólasra emelkedett a közgyűlésen Komócsin Zoltán elvtárs is, aki

a párt és a kormány elismerését tolmácsolta a szorgalmas röszei gazdák eredményes közös munkájukért és átadta nekik Kádár János elvtárs személyes üdvözlését is.

Beváltak az öntözési módszerei a balástyai Móra Ferenc Tsz-ben

KISS KAROLY ÉS HONT JÁNOS A KÖZGYŰLÉSEN

Balástyán a Móra Ferenc Tsz zárszámadását a közönség művelődési otthonában mintegy 700 tsz-gazda jelenlétében tartották meg. A járás egyik legjobb végecs művelésű fiatal tsz-ének zárszámadó közgyűlésén megjelent Kiss Karoly elvtárs, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, az Elnöki Tanács titkára, Hont János, a földművelésügyi miniszter első helyettese, Török József, a járási pártbizottság első titkára, és Bódi János, a járási tanács mezőgazdasági osztályának vezetője.

Keresztúri József, a tsz párttitkára üdvözölte a vendégeket és nyitotta meg a közgyűlést. Ezt követően Nagy Sándor elnök ismertette az elmúlt gazdasági év eredményeit. A tsz mindössze háromszázötvenöt, de évről évre mind nagyobb gazdasági eredményeket tud felmutatni. A fel nem osztható szövetkezeti alap tavaly 2 millió 243 ezer forint volt, az idén pedig már 3 millió 136 ezer forint.

A mindössze háromszázötvenöt közös gazdaságban keletkező összhangra talált a vezetők és a tsz-gazdák munkája, megtalálták azt az ösztönző módszert, amely mind nagyobb eredmények elérésére serkenti az embereket.

A közgyűlésen felszólalt Kiss Karoly elvtárs, aki részt vett a tsz 1962. évi zárszámadásán is. Örömet fejezte ki afelől, hogy a közös gazdaság fejlődése mellett a gazdák is megtalálták számításukat. Hangsúlyozta, hogy a közösség boldogulásában nagy szerepe van annak, hogy a gazdasági és pártvezetés helyes úton haladjon a közösségben.

Ezt követően Hont János miniszterhelyettes az ország mezőgazdasági helyzetéről nyújtott tájékoztatást, s beszélt a mezőgazdaság előtt álló további feladatokról. A közgyűlés Nagy Sándor zárszámadással ért véget, majd ezt követően a vendégek és a tsz-tagok fehér asztalnál folytatták a beszélgetést.

Azonnal pénzhez jut,

ha felesleges könyveit eladja. Magas áron vásárolunk régi és új kiadású szépirodalmi, tudományos és ifjúsági könyveket. Könyvesbolt, Káráz u. és Dugonics tér sarok. 858

Az EM Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat azonnali belépéssel alkalmaz:

kőműves, ács, festő, épületlakatos, épületasztalos, központifűtés-szerelő, vízvezeték-szerelő, bádógos szakmunkásokat, építőipari segédmunkásokat és kubikosbrigádokat.

Munkaruhát, munkásszállást, üzemi étkezést biztosít. Jelentkezés: Szeged, Bocskai u. 10–12., munkaerő-gazdálkodáson. S15113

GYÓGYTORNÁ a víz alatt

A női gőzostály medencéje felől tornaóra — emlékeztető vezényszavak hallatszanak. Karoktat magasba, törzsfordítás jobbra, balra, gyakorlat rajta!...

A belépo elé érdekes kép tárul. Harminc-hetvenéves nők a vízben állva nagy igyekezzel tornáznak. A legelőbbben pontosan végrehajtják az utasítást, de néhány idősebb nő, alig tudja kezét csipőmagasságig emelni és látszik, minden mozdulat kegyetlen fájdalmat okoz. Egyre nehezebb gyakorlatok következnek.

— Köszönöm, elég — szól a gyakorlatvezető —, sáta következik.

A vízben könnyedén, kecsesen sétálnak a karcsúnak éppen nem mondható asszonyok, majd pillanatok alatt gyermeki pajkoságra emlékeztető ugrándozás, úzás következik.

A szünetben Poczik Miklós orvostanhallgató, aki a tornát vezeti, elmondja, hogy nem közönséges tornaórát látnak. A szegedi fürdőben működő reumatológia utalja úgynevezett víz alatti tornára a mozgásszervi betegségekben szenvedőket. Majd annak előnyéről beszél. A betegek igénybevesztik a víz minden jótékony hatását. A 35–38 fokos meleg vízben az izmok könnyebben engedelmessé válnak, a felhajtóerő és a statikai nyomás pedig biztonságos érzést nyújt.

A beteg gyógyulásról beszélnek. Például úv. B. Antalné így nyilatkozik: — Már végigjártam az ország gyógyfürdőit, de mondtam, ilyen rohamos gyógyulást sehol sem tapasztaltam. Az első gyógytornára mentők hoztak a fürdőbe, most már bittal járok, de remélem, rövidesen segítség nélkül sétálhatok.

Cs. Györgyné ápolónő is a legjobb véleményen van: — Otthon és munkahelyemen is csak segítséggel tudtam öltözködni. Mióta gyógytornára járok, sokkal jobban mozogok, nincsenek kegyetlen fájdalmaim.

Tessék nézni — szól Gy. Antalné, —, tökéletesen, nagy témpóval úszom, korábban mozdítani sem tudtam a karom. Búcsúzunk, mert Poczik Miklós tornaórája odaát, a férfiosztályon kezdődik.

Eppen ezért sokan keresik fel vasárnap a fürdőt. Azután nem egészen hivatalosan közlik, hogy főleg »molett«-nők, akik a tornában a fogyás »titkát«-velik felfedezni. Pontos kimutatás nincs az eredményekről, de akik rendszeresen ott vannak, határozot-